

Kraków, 24 stycznia 2017r.

Opinia Federacji Małopolska Pozarządowa w sprawie projektu Ustawy o Narodowym Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Zapisy projektu Ustawy o Narodowym Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego sugerują szerokie zmiany systemu współpracy administracji publicznej szczebla rządowego z organizacjami pozarządowymi (daleko wychodzące poza zapisy projektu Ustawy), a Narodowe Centrum jest jedynie operacyjnym elementem tej zmiany. Konsultowanie niewielkiego wycinka planowanych reform, bez konsultacji szerszej całości, w sposób uzasadniony budzi nasze zdziwienie i niepokój. Na przykład nie są znane szczegółowe założenia Programu Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, który ma być podstawą programową działania Narodowego Centrum. Nie wiemy w jakim trybie będą trwały prace nad nim, które obecnie zostały zawieszono. Ponadto, projekt Ustawy sugeruje zmianę systemowego umocowania krajowej Rady Działalności Pożytku Publicznego, nie jest jasna jej nowa rola i zależność wobec Prezesa Rady Ministrów, Pełnomocnika i Narodowego Centrum. W kompetencjach Pełnomocnika i Prezesa Narodowego Centrum znalazł się zapis dotyczący koordynacji współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi. Nie wiemy, co w praktyce ten zapis ma oznaczać i jaki jest rozdział kompetencji w tym zakresie między dwoma wskazanymi organami.

W sytuacji gdy szerszy kontekst planowanych zmian nie został przedstawiony opinii publicznej, trudno w praktyce dokonać obiektywnej i w pełni merytorycznej oceny projektu Ustawy. Ponadto, taki sposób prowadzenia procesu konsultacji społecznych, podważa jego powagę i przejrzystość oraz, niestety nie buduje zaufania społecznego wobec planowanej reformy.

Nasze wątpliwości budzą również zapisy dotyczące następujących kwestii:

- a. nieliczny udział przedstawicieli strony społecznej w Radzie Narodowego Centrum, która będzie m. in. opiniować Plan działania tej instytucji. Takie założenia leżą w sprzeczności z Uzasadnieniem do Ustawy, które jako jeden z głównych problemów sektora obywatelskiego wskazuje niski poziom dialogu społecznego. Ograniczanie udziału strony społecznej w ważnym organie konsultacyjnym wydaje się dodatkowo to krytyczne zjawisko pogłębiać.
- b. wprowadzenie nowego trybu konkursowego służącego dystrybucji środków publicznych. Nie są znane szczegółowe regulacje w tej sprawie, wzory dokumentów, co budzi uzasadniony niepokój wobec charakteru planowanych zmian. Wprowadzenie nowego trybu może zaburzyć dotychczasowy system współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi (oznacza podwójny standard), którego konsekwencje trudno w tym momencie ocenić.

c. system wyboru ekspertów do oceny projektów. Zaproponowane zapisy Ustawy nie dają gwarancji trybu konkursowego, zakładającego przejrzystość wyboru oraz zachowanie zasady konkurencyjności. Wnioskujemy o rozszerzenie kompetencji Rady Narodowego Centrum i włączenie jej do procesu wyboru ekspertów oceniających projekty.

d. niejasną rolę Narodowego Centrum w procesie zarządzania funduszami europejskimi w perspektywie finansowej 2014-2020. Nie są znane szczegółowe plany w tym zakresie, a wszelkie poważne zmiany mogą zachwiać stabilnością procesu wydatkowania środków unijnych, który i tak uległ, w naszej ocenie, sporym opóźnieniom.

W imieniu Federacji Małopolska Pozarządowa postulujemy wypracowanie założeń dla całego pakietu planowanych zmian systemowych, w procesie partnerskim, racjonalnie rozłożonym w czasie, w dialogu ze stroną społeczną i samorządową, z wykorzystaniem dobrych praktyk i dotychczas sprawdzonych rozwiązań.

Na zakończenie pragniemy zaznaczyć, że podniesienie wagi współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, jest właściwym kierunkiem reform. Jednak, przypisanie tych kompetencji Kancelarii Rady Ministrów w naturalny sposób podnosi ryzyko upolitycznienia tej współpracy. W tym kontekście szczególnie ważne jest wypracowanie skutecznych rozwiązań, w jak największym stopniu gwarantujących przejrzystość współpracy i jej neutralność polityczną. Zastosowanie tej zasady w praktyce, znakomicie przyczyni się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, co jest przecież głównym celem Narodowego Centrum.

Z poważaniem ,

Ewa Chromniak
Członkini Zarządu Federacji

